

SLOVENEK

Vejla po pošli:

Za celo leto najrej . . . 28—
za en mesec . . . 2—20
za Nemčijo celoletno . . . 29—
za ostalo tuzemstvo . . . 35—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto najrej . . . 24—
za en mesec . . . 2—
v upravi prejema mesečno . . . 1—70

Sobota. Izdaja

za celo leto . . . 7—
za Nemčijo celoletno . . . 9—
za ostalo tuzemstvo . . . 12—

Inserti:

Enostolpna poltiskarska (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poročna oglasila, zabavne, osmrtnice itd.:
enosolpna po 18 v.
enosolpna po 30 v.

Poslano:

enostolpna poltiskarska po 30 v.
Izbaja vsak dan, izjemoma o-
delje in praznike, ob 5 uri pop.
Redna letna priloga Vesni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III.
Reklamati se ne vračajo, neplačana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24 797, ogradno 28 511,
bosn. lero št. 7563. — Upraviškega telefona št. 108.

Današnja številka obsega 10 strani.

Za slovensko zemljo.

Celovec, 29. jan. 1914.

Vaše poročilo o delu Südmarke na narodnih mejah mora povsod vzbuditi najživahnejše zanimanje. Tujec prodira ob Südmarke in drugih nemških društev, s vsi severni meji sistematično z denarnim pomočjo vlade, ki prepušča javna mesta oskrbi nemškega Volkshata, s pomočjo deželne uprave, katere deluje z vsemi sredstvi, zlasti z ljudsko šolo, za nemštvo, s pomočjo stenoških organizacij, združništva in drugih stan. zastopstev. Trgovci, učitelji, sodniki, politični uradniki, župani, veleposesniki, vse je nemški agitator, zlasti v zadnjem času, ko vsemenska društva z silo priganjajo vse v svoj tabor.

Proti ti armadi — stoji le še kmet, ki mu je vodnik duhovnik. Delavec je prešel k mednarodni socialni demokraciji. Zdej Südmarka nastopa z svojo kolonizacijo in morebiti ustanove banko, s pomočjo katere bodo začeli razkosavati zemljišča in naseljevati Nemce.

Kakšen pa je položaj koroških Slovencev proti temu navalu? Gospodski naval domačih Nemcev nam ni dosti nevaren, ker je Slovenec, dokler je nepokvarjen, neprimerno pridnejši in zadovoljnejši delavec kakor Nemec. Nemci niti v umnem gospodarstvu Slovencev ne nadkriljuje. Koroška leži tako visoko, da vedno grozi pozna slana v pomladi in zgodnja v jeseni pridelkom, dežela ima tudi in sicer navadno ob času prve najboljše kosnje preveč dežja; vse to dela kmetijstvu veliko škodo, kmet mora trdo delati in sem došli Kranji trde, da se na Kranjskem na polju več zasluži. Nemški naseljenec ne prihaja sem, da bi delal z žuljavo roko; kot kmet se ne bo držal. Ali morebiti kot veleposesnik?

Veleposesnik se mora dandanašnji tu ugonobiti, ker so posli popolnoma pokvarjeni. Liberalizem se je tod temeljito razpredel in grad za gradom se mora podreti.

Nemec je ustvarjen za gostilničarja, trgovca in deloma še za obrtnika. Nemec se izogne vsakemu Slovincu na daleč; ta gre v svojo nemško gostilno, v nemško trgovino, k nemškemu obrtniku; Slovenec pa pojde čestokrat mimo slovenskega obrtnika k — Nemcu, — četudi bi mu Slovenec boljše postregel. Zavedni slovenski

obrniki ima le peščico najzavednejših Slovencev, Nemec pa ima vse; zato Slovenec ne more tekmovali, ter propade, ali pa zataji svojo narodnost. Nemec je odločno naroden, tudi duhovnik. V Celovcu ni nobenega Nemca v slovenski hotel, Slovenec pa je pravičen in mehak in ne mara nikogar žaliti. Zato je Nemcu v obrti in trgovini lahko nadkriljevati Slovence. Ali drugo zlo za Nemce: Trgovci in obrtniki ne dajeja svojih sinov svojemu poklicu; vse, kar je še količkaj zmožno, mora v srednje in visoke šole in od tam v javno varno službo. Zato prihaja v te poklice zdaj v veliki meri slovenski naraščaj. Narodno obrambno delo mora s tem dejstvom računati.

V minulih tridesetih letih je Slovenec nazadovol; Nemec te stvari opisuje in priobčuje, kakor da bi imel nemški narod več življenjske moči; nasprotno pa je resnica: Nemec po rodu nezaduje, ali Slovenec se trumoma pomene. Edina naša opora ob meji je slovenski duhovnik in materina beseda v poučevanju veroučavka. Ako je potem liberalno slovensko časopisje mišljenja, da bi se z samo narodnim delom več opravilo, ga ne razumemo.

Ena skala še zadržuje vsaj deloma motni nemški naval, ki od dne do dne raste, a ker ne zadržuje več vse reke, naj se ta odstreni? Da nazadujemo, je vzrok naval nasprotnika in upreh, ki ga mora silna remška agitacija v teku let imeti. Kje bi bili, ko bi ne bilo katoliško — narodne obrambe? S tem seve ni rečeno, da bi katoliško — narodna akcija ne bila mogla storiti več in bolj smoteno izvršenega dela. Za večje delo pa je treba več sredstev. Kje pa se naj ta išče? Ako se Straža ne podpira z večjo vmeno! Südmarka deluje z milijoni, ki jih nam ni treba, ali nekaj sredstev potrebujemo in dosedanj dohodki Straže niso dosti veliki, da bi se mogla z njimi breniti vsa severna meja. Večjega pomena, kakor veliki denar je dobro premišljena uporaba tega, kar imamo. Največje vso te pomagajo nič, ako se nespretno porabi. Nemci so n. pr. na Koroškem zgradili celo vrsto lutrovskih cerkev! Stotisoče so tja zabili, — mi pa smo bili lahko zadovoljni. Nekaj drugega je polna katoliška cerkev in nekaj drugega prazna protestantska molivnica. Narodno obrambno delo mora skrbno preudariti, kje, kaj in kako se naj nastopa. Mora poiskati najbolj ogrožene točke in mora nasprotnika prijeti, kjer je najsibši. Tako se pribore zmage in uspehi. Delo se mora bolj osredotočiti in ne pomagati od slučaja do slučaja, kakor se zglašajo prošnje.

Opozoriti moramo na novo narodno nevarnost: Ko se iz Celovca zgradi železnica v Velikovec: železnica, ki pelje vzporedno z južno in menda nikjer ne bo dve uri delež oddeljena od te, tedaj se bo nemški upliv še le prav živo razpredel po slovenski ravnini, ki leži od Celovca do Grebinja. Tedaj bodeta sodnijska okraja Celovec oklica in Velikovec šele prišla v resno nevarnost, ko se bodo ob postajah naselili nemški gostilničarji, obrtniki in trgovci. Ti nevarnosti je treba priti nasproti, braniti se moramo tu, ko nas Nemec potisne čez Dravo nazaj, se ga več ne bomo obranili.

Če je nevarnost danes večja, kakor pred 30 leti, je danes tudi obrambnih sredstev več. Izobraževalno delo, bolj rečeno dušno pastirstvo, je napredovalo in se izvaja z lepo odločnostjo. Protialkoholno gibanje bo mladino odvrčalo od pogubnega pijančevanja. Posojilnice so se razvile, razmere se bodo uravnale, želeli bi bilo le, da se Zveza zavzame za obmejne potrebe in kjer ni nevarnosti, oskrbuje redno s potrebnim kapitalom tiste kraje, kjer se uriva Südmarka! Pozornost naj se obrača na gospodarski naš razvoj; sami tod ne moremo nič opraviti. Potrebujemo opore, vedoč, da večjih finančnih žrtv ne smemo zahtevati, a za čas sile se mora tudi gmočno pomagati. V prvi vrsti kmečki gospodar je naš mož, in tega ne smemo pustiti pod nasprotnikovi vpliv. Nekdaj so se prirejele sijajne večelice, veliki tabori; zdaj je treba delati v prid ljudstva, treba ljudstvu pomagati v gospodarskem razvoju, tako se bo ljudstvo zavedlo svoje moči. Nasprotnik naj potem naseljuje koogar hoče, kar se je reklo o naseljenjih na Štajerskem, da so »verlindert«, to bo veljalo tudi tukaj. Nemški proletarijat je tolik, da zanj tudi Südmarka ne bo imela dosti sredstev in ko bodo enega plačevali za nemško prepričanje, ter ga s tem korumpirali, bo od stranke deset drugih odpadlo k socialni demokraciji. Zednje stvari bodo slabše, kakor prve, žalibog tudi za nas.

Trpinčenje slovenskih otrok na Koroškem.

Iz Koroške, dežele nekdanjih slovenskih vojvod, prihajajo dan za dnem poročila, s katerih bi sodil kulturen človek, da so nemogoča, in vendar so gola resnica. Še več! Mučenistvo koroških Slovencev ni samo slučajno, ampak je zistim! Zistim, ki

so ga napravili nemški nacionalci in ki ga je sankcionirala in ga štiti vlada. Po Slovenskem se še ni poleglo razburjenje zaradi žaletev slovenskega naroda po šolskih knjigah, namenjenih za koroške šole in aprotiranih od oblasti, in že nam je došla druga vest, ki kriči po zadoščenju.

Dne 30. januarja gredo tri dekleta utrakvistične tolstovrške šole skozi guštanjski trg. Srečajo učiteljico Schmöger z guštanjske šole in jo spodobno pozdravijo, seveda slovensko. Mesto odgovora jih učiteljica ustavi in vpraša, v katero šolo da hodijo in v kateri razred?

Drugi dan, ko pridejo v šolo, jih je učitelj Linhard nagnal klečat. Pustil jih je klečati skoro poldrugo uro. Tudi pri učiteljici »Düch«, rojeni Ljubljanki, li počuje dekleta drugega razreda ročna dela, so morale klečati ves čas med poukom ročnih del.

Po šoli jih je učitelj zopet zaprl od treh do petih in jih trpinčil na ta način, da so morale v ozkih klopetih, ki so pripravne za sedeti, in pa za stati, ves ta čas stati! In predno jih je izpustil, jih je tudi prisilil, da je morala vsaka posebej obljubiti: »Ich grüsse künftigt deutsch«. Zabičal jim je, da morajo v Guštanju slehernega človeka pozdravljati v nemškem jeziku, ker v Guštanju nihče ne zna in ne razume slovensko. Seveda ta učiteljeva trditve ni resnična, ampak v Guštanju razven par privrženih uradnikov v tovarni, ne razumejo samo vsi slovensko, ampak skoro vsi tudi govorijo.

Za tako dejanje ni odgovorno samo prizadev učiteljstvo, ampak tudi deželni šolski svet in centralna vlada na Dunaju. Občina Tolstivrh je trdo slovenska in se že od leta 1888 bori za slovensko šolo, toda brez uspeha. Namesto slovenske šole ji šolska oblast daje zagrizeno učiteljstvo, ki trpinči slovensko dečo, če govori in pozdravlja v svojem maternem jeziku, in to se dogaja zato, ker je nemškonalno učiteljstvo prepričano, da sme storiti, kar koli hoče, kader gre zoper Slovence. Saj je bil n. pr. učitelj Milonig v Selah, ki je tam do krvavega pretepal otroke slovenskega razreda, da bi jih izgnal v nemški razred, za to delo discipliniran na ta način, da ga je šolska oblast prestavila na veliko lepšo postajo v št. Lenart pri 7 studencih.

Učitelj Linhard je na tolstovrški šoli prodajal slovenskim otrokom tudi knjižice nemškega Schulvereina, menda po 12 vin. Za to protizakonito postopanje je gotovo dobil pohvalo ne samo od »Schulvereina«, ampak tudi od šolske oblasti.

LISTEK.

Janez Puhar.

(Ob stoletnici slovenskega karavana — izumitelja.)

Kdo te pozna, kje si doma? Deloval živel in umrl si zapuščen in v skromnosti, tvoja dela so žela priznanje in občudovanje pač pri tujcih, a ožja domovina ti ni dala zasluženega priznanja. Da se množica mnogokrat ne zaveda, da uporablja in uživa le sadove od zaslu; ih mož zasejanega semena, in da le-ti za svoje iznajdbe niso dobili nikakega gmočnega dobička, to se ponavlja večkrat v zgodovini: širne mase se po'aste njihovih iznajdb brez povračila in hvaležnosti. Tako se je godilo tudi sinu naše grude, kateri bi, ako bi živel v ugodnejših razmerah, vsled svojega izuma najmanj vsaj ne bil zapadel v popolno pozabljenost. V mislih imam Janeza Puharja izumitelja fotografije na steklo, po kojem obhajamo letos 100 letnico njegovega rojstva in 50 letnico njegove smrti. Ko je l. 1864. umrl, že takrat naši javnosti ni bilo znano, kaj je rajni pomenil na fotografskem polju; Novice (1864. p. 356, 424) pišejo o izumitelju fotografije in svetlotiska L. Jak. Mandé-Daguerre-ju, na domačina Puharja so pa popolnoma pozabile. »Sl.

Narod« piše v 16 štev. letošnjega letnika v podlistku o jubileju fotografske umetnosti, kjer slavi Francoza Daguerre-ja in Niepce-ja ter Angleža Talbota, a ne omenja niti z besedico Slovence Puharja.

Janez Puhar se je porodil kot sin uglednih meščanskih starišev v Kraju, dne 26. avgusta 1814, ravno v istem letu, v katerem zabilježujejo anali prve, brezuspešne poskuse v svetlotisku. Že v gimnaziji mu je bilo v največje veselje, ako mu je dovolil prof. kemije Kerstik, da je smel samostojno de'ati v laboratoriju razne poizkuse; in ko je po dovršenih bogoslovnih naukih prišel v Svibno kot kaplan, je ves svoj prosti čas uporabil za razne kemične eksperimente. Tu je čital v listih o iznajdbah Francozov Daguerre-ja in Niepce-ja, ki sta delala s pomočjo luči slike na srebro, ozir. na posrebrene plošče; prebrisana Francoza pa svoje iznajdbe nista hotela javnosti izročiti, dokler jima vlada ni nakazala skupne letne pokojnine v znesku 10 000 fr., na kar je bila 10. avgusta 1839 objavljena nova iznajdba v francoski akademiji. S'aba stran te nove fotografije (daguerreotipije) je bila, da se je na ta način dala napraviti po vsaki plošči le ena sama slika. Ta nedostatek je pa še istega leta odpravil bogati angleški zasebnik Fox Talbot (roj. l. 1800), ki je s pomočjo solitarne in solne kisline si napravil najprej negativno podobo, po

kateri je lahko pomnoževal pozitivne v poljubni meri.

Puhar se je želel izuriti v novi umetnosti, nakupil si je s pičilimi sredstvi, ki jih je imel na razpolago, raznega orodja, a dosegel je le malo; priprave in material, ki ga je Daguerre rabil, je bilo za ubogega kaplana predrago. Začel je zato misliti, bi se li ne dale napraviti slike mesto na dragocene srebne tudi na steklene ploče, kar se mu je l. 1843. tudi v resnici posrečilo. Ta svoj novi način (Puhar sam se v nekem francoskem pismu imenuje »inventeur de Photographie sur verre« — izumitelj fotografije na steklo) je pozneje še izpopolnil in ga l. 1851. brez vsacega pridržka objavil v dunajski akademiji (Sitzungsberichte. mathem. - naturhist. Klasse, str. 43—46). Pri tem postopanju je v glavnem rabil žveplo, jod, bron in živo srebro. Z onem jenim poročilom vred je poslal Puhar dunajski akademiji tudi več po njegovem načinu narjenih in dobro uspehlih transparentnih slik na steklo s pristavkom, da bi s primernejšimi sredstvi in pripravami zamogel še vse kaj lepšega doseči. Puhar je potem kakor napredoval prve diapozitive, hkrati je uporabljal svojo iznajdbo tudi za prenašanje slik na papir in reprodukcije po risbah in jeklorezih; izumil je tudi način, kako napravljati v poljubni množini odtiske od elastične ploče na steklo, papir itd. in sicer brez tiskalnice in brez tiskalne barve, —

torej nekako heliogravuro. Po njegovem načinu (ki so ga naravnost imenovali puharotipijo) izdelane slike so veliko bolj jasne, naravne in sveže, »zlasti kar se tiče zračne perspektive v primeri z mrzlim, svinčnim ozračjem pri srebrnih pločah, katerih slike so vrh tega še narobe.« Puhar je torej že takrat ob početku razvoja fotografije imel pred očmi tisto fotografsko umetnost, ki se je še-le mnogo let pozneje po amaterjih razvila v pravo umetnost. Na Bledu, kjer je kaplanoval od l. 1846. pa do l. 1853., je seznanil s svojo umetnostjo tudi tje zabajajoče tujce, Nemce, Italijane, predvsem pa Francoze in Angleže in je korespondiral z mnogimi znanstveniki teh narodov v njih jeziku. V londonski industrijski razstavi leta 1851. je dobil Puhar za razstavljene fotografske slike bronasto kolajno, tudi na pariški razstavi je bil odlikovan. Académie nationale, agricole, manufacturière et commerciale v Parizu ga je imenovala 17. jun. 1851 za svojega člana, — dunajska akademija pa je njegovo prikrito prošnjo za podporo v svrhu izpopolnitve svojih izumov kratkoma prezrla in se ni — v kolikor morem doslej sklepati — pozneje več brigala za Puharjeve iznajdbe, ki je vendar s svojo ceno fotografijo na steklo še le omogočil, da se je ta tako hitro razširila, izpopolnila in si osvojila cel svet in postala danes neobhodno potrebna skoro v vseh panogah znanstvenega življenja. Tudi

Vprašamo pristojne oblasti: Ali hočejo slovensko ljudstvo res tako daleč prisiliti, da seže po samopomoči? Slovenska javnost zahteva za tako postopanje koroškega učiteljstva najstrožjo in resnično kazn. Gospod deželni predsednik! Tu pokazite, če so bile Vaše besede v deželnem zboru o objektivni upravi resne ali prazna fraza!

Kam jadrmo?

Pogled v prihodnost držav je strašen. Dve reči rastejo silno hitro in žugata udušiti zlasti Evropo. Te dve reči sta vojaško breme in državni dolgovi. Oglejmo si danes samo to. Leta 1800 so imele države okroglo 12 in pol milijarde dolgov; leta 1850 že 42 in pol milijarde; leta 1900 pa 156 in pol milijarde; leta 1910 je bilo pa že 229 in pol milijarde dolgov, to je 229.000 milijonov frankov ali 217.000 milijonov K državnih dolgov. Ta dolg pa še vedno raste in sicer silno hitro in vedno hitreje, tako da bomo kmalu pri 250 milijardah.

Če bodo v tem razmerju rastle dolgovi, ne bo končno od dohodkov države za druge namene ničesar ostalo. Vse države se zatekajo na Francosko, kot v najbogatejšo državo na svetu po denar. Ogromno bogastvo Francoske sloni na izredni delavnosti in štedljivosti prebivalstva. Bogastvo pospešuje rodovitnost zemlje, vinska kultura, luksuzindustrija, ki nadkriljuje vsa enaka podjetja drugih držav. Francozi imajo naložen svoj denar v inozemskih vrednostnih papirjih; Francoska je upnik celega sveta. Tako imajo Francozi v inozemskih papirjih naloženih čez 50 tisoč milijonov frankov. Dva tisoč milijonov frankov znašajo vsako leto obresti od tega kapitala, če računamo samo 4%, ki na Francosko nazaj prihajajo. Te obresti morajo inozemska industrija, inozemska podjetja plačevati Franciji. Pri znani štedljivosti Francozov ostane ta velikanski znesek dva tisoč milijonov zopet obrestonosno naložen. Odtod je razumljiv ta skoraj neusahljivi vir francoskega narodnega bogastva, ki ravno sedaj z milijardnimi posojili preskrbuje skoraj vse evropske države razen Avstrije in Nemčije, katerim je iz političnih ozirov zaprt francoski denarni trg. Vsled tega bogastva je pa tudi francoski vpliv na gospodarstvo in politiko izvanreden. V politiki se čuti francoski vpliv na mednarodni položaj posebnost v zadnjih letih. Še večji je pa ta vpliv na gospodarskem polju, posebnost v lastnem interesu, odkar se Francija drži principa, da posodi le oni državi svoj denar, ki ob enem tudi podpira njeno industrijo. Avstro-Ogrska je ob balkanski vojni največ trpela. Najvažnejša industrija države, železna, je silno trpela. Nastala je depresija, kakor že dolgo ne, in pri tem denarna stiska, ker so se državi odrekli inozemski viri posojil. To neugodno stanje trajalo bode še naprej, sosesbo ker sta Francija in Anglija nam nasprotni, Nemčija pa ima sama toliko denarnih potrebščin, da Avstrije nikakor ne more financijelno izdatno podpirati. Zato bo morala naša država biti zadovoljna, če bo dobila pod menj ugodnimi pogoji za najnujnejše potrebščine posojilo. Najboljši dokaz je obrestovanje naših industrijalnih papirjev. Papirji najboljših naših podjetij se komaj obrestujejo s 4%.

Kljub vsem tem žalostnim našim skušnjam se merodajni krogi ne streznejajo. Stari kurs nezadovoljnosti narodov v Avstriji vsled sistematičnega zatiranja manjših narodov na račun Nemcev, Italijanov in Mad-

jarov se nadaljuje. Kdo bo tedaj pričakoval zboljšanja teh žalostnih razmer, dokler narodi v Avstriji svoje najboljše moči izčrpavajo v medsebojnih bojih? Vlada pa, namesto da bi skrbela za mirni, dosledni razvoj naših bogatih zakladov, porablja vso svojo moč v to, da pod vplivom Nemčije in Italije ovira razvoj narodnostne kulture in protežira krivično in sebično tuje interese na škodo svojih zvestih podanikov.

Portugalske kolonije p'en Anglije in Nemčije?

Te dni se je iz Pariza raznesla vest, da si Nemčija in Anglija razdelita portugalske kolonije v »interesne sfere« in da so tozadevna pogajanja tik pred zaključkom. Da bo tej razdelitvi gospodarskega izkoriščanja v prvi vrsti sledila dejanska razdelitev ozir. prisvojitve dotičnih ozemelj, je za vsakogar jasno — saj ni upati, da bi se na Portugalskem notranje razmere tako uredile in izboljšale, da bi si država pridobila potrebni vpliv in ugled, ki bi Anglijo in Nemčijo nagnil k popustitvi od zaželjenega plena. To se pravi: Portugalska se nahaja pred svojim koncem, kajti kaj bo tako majhna in izmzgana država brez kolonij?

Nemčija in Anglija si glasom dogovora razdelita portugalske kolonije tako-le: Angola na zapadni afriški obali pripade Nemčiji; Lorenzo Marques v vzhodni Afriki in del Mozambique dobi Anglija; ostali del Mozambique pripade Nemčiji in Goa v Indiji Angliji.

Kakor rečeno, velja ta razdelitev za enkrat samo še glede gospodarskih koristi, toda v sporazumu se tudi že nahaja določba, da se v slučaju, da bi Portugalska ne bila v stanu ohraniti svojo moč v kolonijah, — razdelitev tudi materielno izvrši.

Za kako obsežna ozemlja gre pri tej razdelitvi, kažejo naslednji podatki:

Angola leži na obali zapadne Afrike in obsega 1,315.000 km², je torej dvakrat tako velika kakor Avstro-Ogrska. Približno ena četrtina prebivalstva, ki šteje nad 4 milijone duš, spada pod neposredno portugalsko oblast. Morska obala je dolga 1200 km. To ozemlje sta odkrila Martin Behaim in Diego Cao (leta 1485.). Angola meji na eni strani s francoskim in belgijskim Kongom, na drugi pa z Nemško - južnozapadno Afriko.

Mozambique meri približno 768.740 km² ter šteje krog 3-3 milijona prebivalcev. To kolonijo je Portugalski pridobil Vasco de Gama leta 1498.; dežela ima jako nezdravo podnebje, ki je posledica preobilnih zimskih nalivov.

Laurenzo Marques leži istotako na vzhodni afriški obali in meri 39.000 km²; prebivalcev ima 85.000. Glavno mesto enakega imena je od leta 1898. sedež generalnega guvernerja za Portugalsko - vzhodno Afriko.

Anglija in Nemčija sta že leta 1898. sklenili tajno pogodbo za razdelitev portugalskih kolonij, a stvar se je tik pred podpisom razbila; sedaj je sporazum menda popolnoma zagotovljen. Ta nemško-angelski sporazum je velikega pomena tudi za svetovni in zlasti evropski politični položaj, ker ni dvoma, da bo zelo pospešil angleško-nemško prijateljstvo.

Naročajte „Slovenca“!

Še pozneje se je Puhar bavil s fotografijo (katero zove sam slovensko svetlo-pis), do l. 1859. je iznašel zopet mnogo novega: toda bodisi da so ga dosedanje skušnje, ko so drugi zvedeli za njegov izum in ga prodali za svojega, izmodrile, bodisi da se mu stvar še ni zdela zre-la in dovolj popolna, — on je molčal in o svojih iznajdbah ni hotel ničesar gotovega naznaniti.

Na Bledu, kjer je najdalje služboval, se je Puhar tudi najbolj intenzivno bavil s fotografijo, razdeljeval je zlasti med tujce mnogo blejskih pokrajinskih slik in delal tako prvi reklamo za lepo letovišče; pa tudi on sam je, rekel bi, s srcem in z vso svojo mehko dušo prirastel na ta lepi kraj, katerega v svoji krasni poslovilni pesmi (v »Blätter aus Krain«, priloga Laibacher Zeitung, 1853) naziva zibelko svojih najlepših sanj, kos neba na zemlji, svojo domačijo, ki je zanj izgubljeni raj. Služboval je zatem nekaj časa v Cerkljah in v Dovjem. Ker pa si je z vednim eksperimentiranjem in s škodljivimi plini pokvaril zdravje, h čemur je prišlo v ostrem dovjlanskem podnebu še hudo prehlajenje, začel je hudo bolehati, sušilo se mu je grlo. Na smrt bolan gre 20. jun. 1864 v Kranj k svojim domačinom, kjer je tudi umrl dne 7. avgusta proti poldnevu. — Vsa njegova zapuščina je obstojala iz znanstvenih knjig, bakroreznih zbirk, retort in drugih kemičnih priprav in potreščin.

Puhar je bil tudi jako spreten risar; njegove akvarelne slike in risbe so natančno in določno izvršene, kažejo okus za lepoto in njegovo veliko nadarjenost ter spretnost. Nekaj njegovih slik na steklo, risb in akvarelnih slik hrani g. dvornni svetnik Polec, kateremu je bil Puhar ujec, nekaj se jih nahaja v zbirkah ljubljanskega dežel. muzeja, drugo in sicer največ pa se je razkropilo na vse vetrove, pogubilo ali pa uničilo. Rajnki Dežman je dobil baje v roke tudi Puharjevo diplomu (pariške akad.) in londonsko kolajno, — a sedaj ni več sledu za njima, ob Dežmanovi smrti ste nekam izginili.

Puhar, ki je bil kljub svojim zasebnim študijam dober in vesten duhovnik, bil je prijazen in postrežljiv človek, ki je vsakomur v stiski rad pomagal: kjerkoli je služboval, povsod so se ga farani z ljubeznijo oprijeli in s hvaležnostjo spominjali. Razen s slikarstvom in fotografijo, se je bavil tudi z godbo, igral je gosli, kitaro in glasovir ter si je vsa godala s pomočjo kakega mizarja kar sam napravil. Delal je tudi pesmi, iz katerih odseva celo njegovo rahločutno srce, in sicer razen slovenskih tudi nemških, katere slednje je povečini objavil v »Blätter aus Krain« (s polnim imenom ali pa samo Johann P...r). V »Zgodnji Danica«, l. 1852., str. 45 je objavil pesem »Venec na grob sestre Frančiške Puhar«.

Kratek opis Puharjevega življenja

HRVAŠKI POSLANCI.

Budimpešta. Hrvaški poslanci so sinoči zapustili Budimpešto in se vrnejo, ko bo menični zakon in paroplovne pogodbe na dnevnem redu. Vlada stranka priredi takrat na čast hrvaškemu poslancem banket. Pred odhodom so Hrvati obiskali vse državnozbornske klube in so izražali veliko zadovoljstvo zaradi sprejema v Budimpešti.

ITALIJANSKI ŽELEZNIČARJI.

Milan. Železničarji so hoteli poslati deputacijo h generalnemu ravnateljstvu, da mu naznani zahteve zaradi zboljšanja plač. Generalni direktor Bianchi ni hotel sprejeti deputacije. Med železničarji je velikanska razburjenost. Jutri bo po deželi več sto protestnih shodov.

ODSTOP RUSKEGA MINISTRskega PREDSEDNIKA.

Kokovcev že prihodnji terek poda carju svojo demisijo. Car bo demisijo sprejel. Kokovcev bo imenovan za poslanika v Rimu.

Ieseniške novice.

j Misijon so imeli naši protestantje pred nekaj časom v kazini na Savi. Neki luteranski misijonar je s skiptičnimi slikami kazal svoja misijonska pota. Da ni manjkalo ob tej priliki »los von Rom« agitatorjev, je jasno. Menda so še celo nekateri veliki podpisali agitačno listino za proč od Rima. Navadno so ta posel doslej opravljali ljudje nižje kvalificirane vrste. Imena novih agitatorjev priobčimo, ko jih natančno doženemo.

j »Mala pevka«, ki jo je vprizorilo preteklo nedeljo katol. delavsko društvo, je izborna vspela. Dvorana je bila premajhna, gledalci nad vse zadovoljni. Pevske točke, ki jih je za orkester priredil gosp. Karlan Kogej, so izborno ugašale. Predstava se jutri, v nedeljo, ob pol 8. uri zvečer ponovi, in to bo stota prireditev v Del. Domu. K jubilejni predstavi vabimo vse prijatelje lepe zabave!

Dnevne novice.

+ **Deželni zbor.** Klubova seja deželnih poslancev S. L. S. je v torek ob 4. uri popoldne.

+ **Regulacija učit. plač na Kranjskem.** Od merodajne strani se nas obvešča, da tozadevno poročilo »Grazer Tagespost«, katero smo včeraj omenili, nima realne podlage. Gre se torej za golo kombinacijo znanega mestnega urednika, ki zalaga »Grazer Tagespost« z »novicami«, ki navadno niso resnične.

+ **Odlikovanje.** V nedeljo 1. t. m. je polnoštevilno zbrani občinski zastop dr. Pamečah soglasno izvolil poslanca dr. K. Verstovška za priznanje njegovega neutrdujivega delovanja častnim občanom. Čestitamo!

+ **Liberalna pobožnost se cerkve ogiba.** Deželnozbornske volitve so končane in sedaj prihajajo liberalni voditelji s pravo barvo na dan. Pri volitvah so agitirali: »nismo proti veri«, »nismo proti cerkvi«; prvi dan zasedanja kranjskega deželn. zbora pa so pokazali, kako bi bilo njihovo delo, ako bi jim ljudstvo zaupalo in jim dalo večino v dež. zbornici. Pred zasedanjem dež. zbora je bila v stolnici sv. maša. Niti eden slovenskih liberalnih poslancev se ni ude-

ležil sv. maše. Vsi liberalni poslanci so se odlikovali z demonstrativno nenavzočnostjo. Ta liberalna demonstracija je popolnoma v zmislu svobodomiselnega programa, katerega so liberalci pri volitvah tajili na vse kriplje. Povejte to ljudstvu!

+ **Slovenski liberalizem in nemški frajzin** sta se zopet našla v objemu. Ko so naši poslanci odločno nastopili v proračunskem odseku državnega zbora za pravice koroških Slovencev in je poslanec Jarc na mnogih konkretnih slučajih dokazal, kako vladni organi pospešujejo germanizacijo in kako je celo ministrstvo potrdilo knjigo, v kateri se Slovenci imenujejo »vindišarji«, tedaj je postalo liberalno slovensko časopisje nervozno. Skušalo je s huronskim vpitjem dokazati, kako je slovenski liberalec naroden do peti. Ta trud je bil tem obupnejši, ker se je že mnogokrat ravno od strani koroških Slovencev dokazovalo in dokazalo, kako je Ciril-Metodova družba, kar je v liberalnih rokah, zanemarljivo koroške Slovence in kako edino naša obrambna organizacija skrbi za severno mejo Slovenstva. Mal lapsus, ki se je pripetil pri citiranju Ebnerjeve knjige na podlagi stenograma, je sedaj liberalcem dobrodošel povod, da plovejo s polnim parom nazaj. Poslanec Jarc po »Narodu« ni navedel nobenega konkretnega slučaja, — to ve njih lažnjivi kljukec iz dunajskega parlamenta, — dasi so o posameznih slučajih pisali drugi slovanski listi. Izraz »vindišarji« po »Narodu« ni poniževalen za slovenski narod in slovenski učenci v 4. razredu na Koroškem se po »Narodu« ne čutijo žaljene, ko se morajo učiti, da so »vindišarji« in da je dravska dolina »deutscher Zunge« in »fortschrittlich«. Koroški Slovenci imajo sedaj priliko, da izpregovore, kako sodijo o tem, da ni po »Narodu« v celi knjigi nobenega zasramovanja slovenskega naroda, da so torej sedaj koroški Slovenci od slovenskih liberalcev uradno proglašeni za »vindišarje«. Frajzin pač povsod vkup štrihla! Včerajšnji »Narodov« članek bodo izrabili Nemci kot slovensko izjavo, da se sicer koroškim Slovincem ne godi nobena krivica, ker je liberalna stranka svoj shod proti krivicam, ki se gode koroškim Slovincem s tako čudno utemeljitvijo — odpovedala.

+ **Zakaj se ne vrši liberalni shod za koroške Slovence?** Liberalci so farbali javnost, da se hočejo enkrat odločno potegniti za koroške Slovence, seve zopet samo z jezikom. Kakor čujemo iz liberalnih kulis pa shoda pri vladni niti naznanili niso. Vsa liberalna »akcija« je imela dve struji, ena struja je bila za to, da se shod objavi le v liberalnih listih, vladni se ga pa pravčasno ne naznani, da se da tako priliko vladni shod prepovedati. Tako bi liberalci lahko po ceni kričali. Druga struja je pa bila sploh proti vsemu in je končno tudi prodrla. Čulo se je namreč, da nekateri hočejo na shodu spraviti v razgovor nemške račune, nemška vabila in zgradbo nemške ljudske šole v Ljubljani v času, ko koroški Slovenci ne dobe na železnicih niti vozniških listov v svojem materinem jeziku. Hribarjeva struja je pa hotela absolutne narodnjake z magistrata vprašati, zakaj so pristaši županov pri volitvi v trgovsko in obrtno zbornico na komando Nemcev in po nemški intervenciji, podrli Hribarja kot deželnozbornskega kandidata. Tako je vse skupaj učinkovalo, da shoda jutri ne bo. Proti shodu je odločila boja, da se na shodu utegne jasno pokazati, da so liberalni veljaki — v nemški službi.

+ **Poziv »Slovenske Straže« in liberalci.** O proslavi 500 letnice ustoličenja koroškega vojvode je bilo privkrat govoreno na lanskem občnem zbor »Slovenske Straže«. Tajnik »Slovenske Straže« je na občnem zboru poročal:

»Prihodnje leto dne 16. marca bo preteklo 500 let, odkar je bil na Gosposvetem polju umeščen zadnji slovenski koroški vojvoda Ernst Železni. Še stoji naš prestol in okoli njega ni še tuji vihar ugonobil vsega slovenskega ljudstva. Zberimo naše delo v prihodnjem letu ob tem prestolu. Nekateri trdijo, da so v trdnem kljubujočem njegovem kamnu zapisane besede: »Pravdo vdovi brani«. In ko bo »Slovenska Straža« v prihodnjem letu storila vse, da slovensko ljudstvo dvigne ob tej 500letnici močan glas svojega obstoja, tedaj naj bo to obenem tudi koncentracija našega ljudstva okoli »Slovenske Straže«, ki hoče braniti pravdo uboge vdove — slovenske domovine.«

V zadnji seji kranjskega dež. zbora je pa župan dr. Tavčar predlagal, da se naj koroškim Slovincem ob tej 500letnici izrečejo simpatije kranjskega dež. zbora. Vseli nas, da župan dr. Tavčar vsaj v tej zadevi sledi pozivu »Slovenske Straže«. Naj še poskrbi, da bodo dobili koroški Slovenci iz njegovih krogov tudi praktično, dejansko pomoč, kajti v tem oziru njegova stranka ni za koroške Slovence zadnja leta prav nič storila. Vse delo liberalcev na Koroškem zadnja leta je bilo, da so nekateri naprednjaki s Kranjskega se udeleževali plesov nemškobojnih društev v Celovcu in da je celo vzdrževanje velikovške šole morala po večini prevzeti »Slovenska Straža«. V zadnjih treh letih je Ciril in Me-

Dr. Jos. M. L.

točova družba izdala za Koroško okoli 18.000 kron. »Slovenska Straža« pa nad 44.000 K. Pri tem se ne všteto drugo delo članov »Slovenske Straže« na Koroškem, kjer vse politično, gospodarsko in izobrazbeno delo sloni le na ramah članov »Slovenske Straže«. Toliko smo morali mimogrede omeniti, ker liberalci kričijo, kakor bi oni »vse napravili«. Končno pa liberalcem še eno povemo ob tej priliki: Ko praznujete tudi vi 500letnico ustoličenja koroškega vojvoda, povejte ljubljanskemu županu, naj neha z nemškutarjenjem na ljubljanskem magistratu, kajti če bi Ernst Železni vstal iz groba in čul, da ljubljanski župan hoče zgraditi v Ljubljani nemško šolo, bi se od takih slavlincev obrnil proč z vzklikom: Hinavci!

+ **Nemška šola v Novem mestu.** Ljubljanski pastor Hegemann je pri dražbi Kasteličevega posestva kupil veliko parcelo, ki je namenjena za to, da na njej Nemci zgrade nemško ljudsko šolo. Nemci nameravajo uplivati na to, da bi prišlo v Novo mesto večje število nemških železničarjev. Besedo ima sedaj novomeška občina, ki bo imela v rokah odločitev glede stavbn. dovoljenja. Svoje somišljenike v Novem mestu prosimo, naj bodo pozorni na to zadevo in naj nam o njej vedno točno poročajo.

+ **Seja glavnega odbora »Slovenske Straže«** bo v četrtek dne 19. t. m. Prosim vse odbornike, da se te seje gotovo udeležijo, ker bodo na dnevnem redu važni predlogi.

+ **Druga loterija »Slovenske Straže«.** Priprave za drugo loterijo »Slovenske Straže« se v kratkem prično. Ministrstvo je loterijo že dovolilo. Žrebanje bo 14. februarja 1915.

+ **Kuratorij zavoda za pospeševanje obrti na Kranjskem** je imel včeraj dopoldne v mestni zborovalnici svojo plenarno sejo, ki se je udeležil kot zastopnik ministrstva za javna dela dvorni svetnik Haas ter delegati deželnega odbora, trgovske zbornice in ljubljanske mestne občine. Kuratorij se je nanovo konstituiral za triletno funkcijsko dobo ter izvolil izvrševalni odbor. Za predsednika je zopet izvoljen Ivan Kregar, za podpredsednika Jernej Ložar, za blaginika Franc Pust, za zapisničarja Anton Rojina. V izvrševalni odbor so izvoljeni nadalje E. Franchetti kot zastopnik ljubljanske občine, dr. V. Murnik za trgovsko zbornico ter vladni svetnik O. Šubic, ravnatelj obrtne šole. Po pozdravu predsednika se je oglašil dvorni svetnik Haas in poudaril nadvse uspešno in smotno delovanje kuratorija v njegovi prvi triletni funkcijski dobi, ki se je pravkar zaključila, kaže na uspehe, ki jih je zavod dosegel v razvoju in pospeševanju obrtno-prodiktivnega zadružništva, na polju didaktičnih prireditev, strokovnih in knjižvodskih tečajev, nadalje na večje akcije, za katere se je zavod zavzel, zgradbo Vajeniškega doma, publikacijo obrtnega podučnega spisa, ki bo v kratkem šel v tisk, ter splošno koristno delovanje zavoda. S posebnim zadoščenjem je pozdravil, da je deželni zbor zvišal svoj letni prispevek od 8000 do 12.000 K ter zagotovilo, da se bo tudi ministrstvo za javna dela, ki je že zahtevalo zvišanje kreditov za subvencioniranje zavodov od finančnega ministrstva, zavzelo v še večji meri za potrebe zavoda. Prve težave novoustanovljenega zavoda so s tem premagane in želimo v novi funkcijski dobi obilo uspeha v prid domačega obrtništva in kranjske domovine. Sprejmejo se nato poročila overovateljev zapisnika, blaginika in računskih preglednikov, ki so našli vse v popolnem redu. O delovanju programa za leto 1914 je poročal ravnatelj inž. V. Remec, ki se nanaša na prireditve raznih tečajev, razvoj nekaterih domačih obrti, prirejanje tečajev za zadružne funkcionarje in tehničnogospodarsko pospeševanje obrti na Kranjskem. Natančneje poročilo o tem sledi. Nato so se stali od strani raznih dopisajočih članov predlogi za pospeševanje na Dolenjskem, za razvoj glavnike obrti v Škofji Loki in drugo. Po daljši razpravi je zaključil predsednik sejo ob pol 12. uri dopoldne in se zahvalil navzočemu dvornemu svetniku Harsu za udeležbo ter vsem članom kuratorija.

+ **Seje cestnih okrajnih odborov** cele dežele bodo od 16. do 20. t. m. Sklicuje jih deželni odbor, da se ustanove proračuni, prevzemo okrajne ceste kot deželne in dogovore podrobnosti glede uprave po novem cestnem zakonu. K vsaki seji pride odposlanec deželnega odbora. Pozneje bo v Ljubljani posvet vseh cestnih načelnikov.

+ **Cesar ne pride v Meran.** Dvorni krogi izjavljajo, da ne odgovarja resnici poročilo nekakega inomoškega lista, da pride cesar spomladi v meranske toplince.

+ **Sojalni tečaj v Idriji.** V nedeljo dne 1. februarja je priredila Jugoslovanska strokovna Zveza v Ljubljani v zvezi z idrijsko Stokov. zvezo socialni tečaj. Govornika gg. Kerhne in Moškerc sta obravnavala dopoldne tvarini: Politični in gospodarski pomen delavskega gibanja in o 20letnici naše delavske organizacije. Popoldne

sta govorila gg. o delavskem zavarovanju in o smereh delavske organizacije na Slovenskem. Po sklepu tečaja se je vršila diskusija in debata. Veranda hotela Dičić je bila ves čas polna in udeleženci so z vidnim zanimanjem sledili govornikom. Na večer je priredila Stokovna zveza jako bogat zabavni večer. — Idrijskemu delavstvu ostane delavski tečaj v toplem spominu in bo brez dvoma rodil primerne sadove.

+ **Hrvat na Reki.** I. hrvatska študionica na Reki je kupila palačo na Dantevem trgu za 740.000 K. Vanjo se po vsej priliki preseli tudi čitalnica.

+ **Nemška katoliška organizacija.** Kakor znano, obstoja v Nemčiji spor med krščanskimi strokovnimi društvi in katoliškimi delavskimi društvi kakor tudi živahna diskusija glede načaja centra. Kolikor moremo iz poročil katoliških listov preneti, se zdi, da Sveta Stolica zadržuje ne namerava v te reči poseči, ker je glede strokovnih društev položaj po znani papeževi encikliki jasn ali bi vsaj moral biti; glede centra pa se itak ni ničesar reklo. Dozdeva se nam, kakor da Sveta Stolica vpliva omirjevalno.

+ **Konec svobodomiselnih slavo.** Če bi bil človek verjel slovenskim liberalnim listom, potem je bil bivši predsednik slavne portugalske republike, častiti gospod Costa, najpoštenjši in najprosvetljenejši mož na svetu. Kdo se ne spominja, kako spoštljivo sta »Slov. Narod« in »Dan« pisala o tej svobodomiselni kapaciteti, ko je na kongresu Svobodne Misli v Pragi govoril, kako bo svobodna misel svet odrešila. Angleški listi, ki pač niso klerikalni, so že takrat pisali, da je ta Costa velik cigan. Costa je nato prevzel sam predsedstvo republike, katero je pa po svojih svobodomiselnih načelih tako izborni vodil, da je dobil od svojih tovaršev samih brco. Največji republikanci: Machado Santos, Almeida in Brito Camacho so odkrili, da je Costa na otoku San Thome državno last spravil v roke svojih sorodnikov, da je civilno postavlo glede razporoka za 20.000 frankov v prid neki dami iz »boljše družbe« prelomil in da je svobodo ter pravičnost teptal z nogami, preganjajoč nedolžne monarhiste in duhovščino kakor kak Robespierre. Zdaj je ta mož, o katerem pravi Machado Santos, ustanovitelj republike, da je lopov (glej »Daily Chronicle« od 30. januarja, dopis iz Lizbone), zletel. Lepo zvezdo so naši svobodomiselci častili.

+ **Na deželni gospodarski šoli na Vrhniki** se prične v ponedeljek, dne 30. marca t. l. **celeletni gosposodnijski tečaj** za gojenke iz vrhniskega in sosednjih okrajev. Tečaj se vrši tako, da prihajajo gojenke v poletnem času po dva, v zimskem času po tri dni vsak teden v domačo šolo. — Poučujejo se gojenke v kuhanju, šivanju, pranju, likanju, vzgoji, živinoreji in mlekarstvu, vrtnarstvu, gosposodnijskem računstvu itd. — Pouk je brezplačen. Gojenke plačujejo le za hrano vsak dan, kadar so v šoli, 60 vin. — Prošnje za vsprejem in vlagati opremljene z zadnjim šolskim spričevalom **naškasne do 15. marca t. l.** na vodstvo deželne gosposodnijske šole na Vrhniki.

+ **Kdo je pošten.** »Dan« je prinesel z dne 29. jan. sledečo notico: »Iz Postojne. (Kratka povest.) Neki deček je našel 80 K. Nesel jih je dekletu. Dekan mu je odšel rajdenino 8 K. Čez tri leta: V obrtno-nadeževalni šoli razlega katehet politiko. Med drugim vpraša: Kdo ve kaj o duhovnikih? Neki učenec: Jaz o našem dekletu. Pred tremi leti sem mu izročil našdenih 80 K. Ker se lastnik ni zglasil, pripada denar meni. Dekan pa mi ga neče izplačati, četudi sem ga večkrat že prosil. Katehet: O sv. Florjan!... Fent je bil pošten.« V uredništvu našega lista pa smo prejeli sledeče pismo: »Potrjujem, da sem prejel imenom županstva Postojnskega od pred. gosp. dekana Mat. Erzarja kot najdnino hranilno knjižico Kmečke hranilnice v Postojni št. 211 v vrednosti K 70.— (beri sedemdeset kron). Postojna 17. jan. 1914. — Jos. Lavrenčič, župan.« — Ampak v oči »Dana« bo ostal fant še nadalje pošten, g. dekan pa nepošten. To je morala »Dana«.

+ **Umrli je v Slov. Bistrici.** dne 2. februarja ob četrti na pet popoldne zlatomašnik č. gosp. Franc Petan, vpokojeni župnik od Sv. Venčesla nad Slov. Bistrico. Pogreb je bil v sredo, dne 4. feb. ob 10. uri dopoldne. Rajni je bil rojen dne 25. julija 1827 v Fromljah pri Brežicah, v duhovnika je bil posvečen dne 31. jul. 1854. Svojčas je bil č. g. Petar odlikovan s častno kolajno za 40 letno službovanje.

+ **Društveno gibanje na Sp. Stajerskem.** Št. Ilj o Slov. goricah. V nedeljo, dne 15. feb. po večernicah bo v »Slov. Domu« na občnem zboru Bračrega društva govoril naš mladinski organizator dr. Josip Hohnjec. Domačini in sosedje posebno iz Sveče, Kungote in Spielfelda, pridite! — Št. Jakob v Slov. goricah. Dne 22. feb. po večernicah bo na občnem

zboru Izobr. društva pri Pekljarju govoril urenik Zebot.

+ **Zimski šport v Kamniku.** Tudi Kamnik ni zaostal za kraji, kjer se goji zimski šport. Ustanovil se je tu športni klub, ki se je v kratkem času prav lepo razvil. Napravilo se je veliko lepo drsališče in kakih 400 m dolgo sankališče. Drsali se bomo gotovo še, ko drugje že dolgo ne bo dobili ledu. Ker je oboje v neposredni bližini mesta, je vsak dan dobro obiskano. Na drsališču pa igra ob nedeljah popoldne navadno godba. Športni klub je že priredil na drsališču veliko veselico in o svečnici sankaske izlet v Komendo. Udeležilo se ga je 36 članov na 20 sankah. Kako je izlet ugaljal, kaže najbolj, da se priredi že v nedeljo dne 8. t. m. v Domžale enak izlet, ki bo gotovo še lepši od prvega. Vabijo se zato vsi ljubitelji tega športa k obilni udeležbi. Zbirališče je pred restavracijo Kenda, odhod ob pol 1. uri popoldne.

+ **Kmetijska tečaja v št. Petru na Krasu in Knežaku** je deželni odbor radi nastalih prometnih ovir preložil na nedeljo dne 25. in ponedeljek dne 26. t. m. Vsporeda ostaneta ista.

+ **Ženski odsek društva sv. Jožefa v Trzinu** priredi v nedeljo dne 8. t. m. zvečer ob pol 8. uri v društvenih prostorih Medvedovo igro »Stari in mladi« z deklamacijo in pejem. Vabimo k obilni udeležbi.

+ **Kaznovalna pravica učiteljev.** Kazenski sodišče v tozadevni razsodbi še omenja: Sedanja kazenska postava zavzema stališče, da bi nasprotovalo vsem načelom vspešne vzgoje, če bi se vsako prekoračenje vzgojevalne sile takoj kazensko sodno zasledovalo in da bi se dovolila otroku ali gojencu pot tožbe proti nasilnežu. Le, če se vzgojevalna pravica tako prekorači, da je javni obtožitelj upravičen, da toži, so dani drugačni pogoji. Pri malih prestopih se mora po sedanjih kazenskih postavah le disciplinarno nastopiti. Prepoved telesne kazni po šolskem in po učnem redu tega ne izpremeni, ker gre le za očitek. Učitelj se torej pač pregreši proti dolžnostim svojega poklica, zgreši po okolnostih morebiti disciplinarni prestop in imajo stari pravico, da se pritožijo pri predstojni službeni oblasti. Za kazenskega sodnika je pa v prvi vrsti merodajno določilo kazenske postave, ki pa določa, da tvori telesno kaznovanje učenca po učitelju le takrat prestop, če je bil kaznovani učenec poškodovan na telesu, kar pa v tem slučaju ni bil.

+ **Idrijske novice.** Ubogi naš Oswald! »Slov. Narod« mu 3. t. m. očita surovost in hudobnost, zlobni jezik, klerikalno zavist in ljubosumje. Zakaj neki? Slovenec je poročal, da so poslanci S. L. S. že prej zavzeli za zboljšanje plač idrijskemu učiteljsstvu, kakor Ravnika. Ker se je v Slov. Narodu pobahal Ravnika, da je on zagotovil učiteljsstvu na naši rudniški šoli plačo XI. in X. čin. razreda, ga je Slovenec takoj drugi dan zavrnil, da se je mož prenegljal. To notico, pravi naš dopisnik, je gotovo pisal g. Oswald. So res naivni naši nasprotniki, ali pa tako hudobni. Vsak ve, da iz Idrije ni mogoče v torkovi številki Slovenca popraviti, kar je Narod v ponedeljek zagrešil, a Oswaldu menijo, je pa le to mogoče. — Pa preidimo k stvari. — Pred nami so uradni predlogi, ki so se stavili v seji 17. januarja 1914. in na strani 18901 se pa to-le bere dobesedno: Interpelacija poslanca Gostinčarja in tovarišev na ekselencijo g. ministra za javna dela v zadevi učiteljsstva na c. kr. rudniški šoli v Idriji: »Učitelji na c. kr. rudniški šoli v Idriji so v statusu c. kr. državnih uradnikov. Uradniški čin teh učiteljev se razvidi iz disciplinarnega postopanja, katero je povsem enako z disciplinarnim postopanjem drugih državnih uradnikov. Nova službena pragmatika, katere disciplinarni predpisi bodo gotovo veljali tudi za učiteljsvo c. kr. rudniške šole v Idriji, naj tudi v polnem obsegu tudi v materijelnem oziru velja za to učiteljsvo. Gotovo izjeme teh učiteljev uradnikov se logično ne morejo raztezati na nje. Ali je eden uradnik, ali ni uradnik, v sredi med tema ne more biti kakega naslova. Zato podpisani vprašuje: Hoče li Vaša ekselencija za to skrbeti, da bodo učitelji na c. kr. rudniški šoli v Idriji deležni službene pragmatike za državne uradnike v polnem obsegu?

Dunaj, 17. jan. 1914. Gostinčar in dopisni 16 naših poslancev, med katerimi se pa Ravnika ne nahaja. — Sicer pa imajo učitelji že davno v rokah pismo, kako se vsa zadeva razpravlja in skoraj enak odgovor je došel od poslanca socialne demokracije, kakor tudi od našega Gostinčarja. Ravnika je pozneje prišel, ko je prisluskoval in je zvedel, da se nekaj dela. — Bodo pa brezpomembni napadi v »Slovenskem Narodu« na Oswald in na našo stranko, stvari kaj koristili, to je pa drugo vprašanje. Mi menimo da ne. S psovkami se nič ne doseže, tu se je znani dopisnik »Slovenskega Naroda« že lahko prepričal, tudi od pristašev svoje stranke je večkrat že po prstih dobil, a žilica mu še ne da miru, kar je navajen, ne opusti. Za to delo mu tudi pristaši med učiteljsvom gotovo ne bodo hvaležni.

+ **Skloptično predavanje v Trzinu.** V soboto dne 14. t. m. bo ob 8. uri zvečer v društvu Sv. Jožefa imel veleznimivo skloptično predavanje gospod dr. Vinko Šarabon, gimnazijski profesor v Ljubljani.

+ **Pačar Elpidij pride v Maribor.** Sloveči širitelj protialkoholne misli in svetovnoznani govornik p. Elpidij frančiškan iz Koliba ob Renu, bo dne 12. februarja t. l. došel iz Gradca v Maribor, kjer bo zvečer ob 7. uri govoril v stolnici. Drugi dan, dne 13. februarja predpoldan pa bo p. Elpidij razpravljal svoj tema v mariborski bogoslovnici. — P. Elpidij je navdušen borilec za treznost. Dasiravno član katoliškega reda — frančiškan, vendar pride povsod, kjer on govori, redkega govora, aka poslušat vse: katoličani, brezverci, protestanti, socialni demokratje svobodomiselci. In kadar p. Elpidij sinlje svoje navdušene berede v krog svojih poslušalcev, strmi vse, vse je zamaknjen o. P. Elpidij je res govornik, kot jih ima svet malo. Svoje govore ojači govornik navadno z živimi dokazi z dovtipi, so na tudi osoljeni. — Dne 10 in 11. februarja predava p. Elpidij v Gradcu 4 krat. Četrtek predpoldne govori p. Elpidij v Marijanišču v Veržeju.

+ **Zdrav kraj** je Podraga na Vipavskem, ki šteje 500 prebivalcev, pa od 4. avgusta 1913 do danes, torej nad pol leta, niso imeli mrlja. — Po dolgotrajni hudi burji imamo zdaj na Vipavskem že nad en teden tako krasne dneve, da si lepših ne moremo želeti.

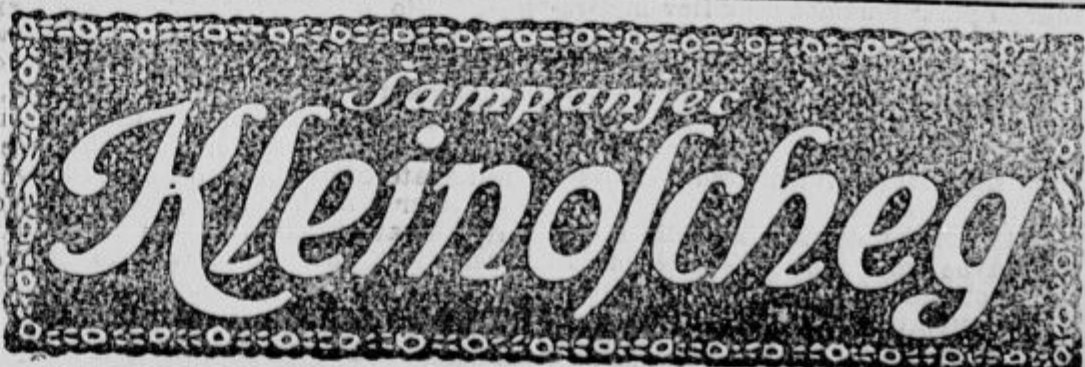
+ **»Kmečki strah«** na štajerskem že dolgo ne bo korec, kakor vse kaže. Listi poročajo, da je konec januarja lovsko čebje samostana St. Paul, kneza Lichtenstein in Schütte ter grofa Henkel-Donnersmacks napravilo velik lov na čveteronogi »kmečki strah«. Zverino so tudi dobili v sredo, a zopet se jim je izmuznila, ne da bi jo kdo opazil. Baje gre nedvomno za veliko zver mačjega plemena. Lovci so na nečem mestu dočnili, da je zver zgrabila velikega srnjaka in ga nesla 180 korakov daleč v neko zatišje, kjer ga je deloma požrla, z ostenki so se pa gostile lisice. Zanimivo je, da so se v orih gorah, kjer hodi na lov »kmečki strah«, lisice neverjetno pomnožile. Vojaški oddelki so po nalogu nameštništva zopet napeljali telefon in se naselili na nekaterih točkah nad Schwanbergom. Gre za to, da se zver na vsak način uniči, predno se živina sežene na plnine.

+ **Umrli je na Savi ob južni železnici** Tomaž Širus, star 73 let. Bil je vzgleden pristaš S. L. S.

+ **Pobegnil je oskrbnik Ponoviške grajščine,** neki Italijan. Govori se, da je odnesel precej denarja.

+ **Smukače napadli volkovi.** Smukače iz Lvova so v Karpatih obkolili volkovi, vsled česar so morali ponoči pod milim nebom ostati in so se volkov obranili le, ker so streljali iz revolverjev na nje in jih plašili s svetilbo žepnih električnih svetilk.

+ **Od avstrijskega olimpskega odbora** na Dunaju smo prejeli to-le naznanilo: Kakor znano je avstr. olimpski odbor z velikimi gmočnimi žrtvami za Avstrijo angažiral ameriškega trenerja g. Aleksandra Colepanda. Njegova naloga bo, izvežbati može, ki bi potem vodili športno gibanje v šolah, klubih, zvezah itd. in sami delovali kot trenerji. Copeland dospe v kratkem na Dunaj in se nemudoma začne s pripravi za prvi trenerski tečaj. Vsi tisti, ki se za to stver zanimajo, se vsijo, da naznanijo svoje ime z natančnimi po-

datki o svojem naslovu, starosti, športnih zmoglostih in namenu, iz katerega bi se hoteli udeležiti navedenega tečaja — bodisi tajništvo avstrijske osrednje zveze za skupne športne interese na Dunaju, Maria-hillerstr. 27, ali pa Michelangelu baronu Zoisu, Dunaj IV., Theresianum. Dobrodošli so v prvi vrsti telovadni učitelji ali voditelji iger.

— **Anarhista** je zasledila policija na Reki. Pri delavcu Dante Pavlinovichu so namreč našli veliko pismo, ki dokazuje, da je pripadal anarhistični družbi. Ali so ga zaprli, pa ni znano, ker se anarhisti zapirajo navadno šele, kadar je prepozno.

— **S plesa v smrti.** Dne 2. t. m. je prišel v Beljaku s plesa domov 51letni štacijski mojster Anton Pavlič. Doma mu je postalo slabo, ko je prišel zdravnik, je pa bil že mrtev.

— **Nezgoda železniskega delavca.** Iz Maribora poročajo: V torek ob 9. uri dopoldne je šel pregledovalec proge Peter Škrbinc čez železniški most. Zaradi megle ni zapazil prihajajočega stroja. Stroj ga je zgrabil in sunil ob stran. Škrbinc ima dvakrat zlomljeno nogo. Prepeljali so ga v bolnišnico.

— **Pegoud poleti v Zagrebu v zrak** jutri ob 2½ uri popoldne.

— **Društvo »Pravnik«** obhaja tekoče leto petindvajsetletnico svojega obstoja in delovanja. V proslavo tega važnega kulturnega dogodka priredi začetkom maja t. l. izredno glavno skupščino, katere vspored bode tvorilo slavnostno zborovanje in prijateljski sestanek. Celo proslava bode bolj intimnega značaja, vsled česar bodo vabljeni samo člani društva in pa ona prijateljska pravniška društva, ki je »Pravnik« ž njimi v zvezi. Tudi se izda po možnosti slavnostna številka glasila »Slovenski Pravnik«, ki bode vsebovala strokovne razprave in kritice iz društvene zgodovine. Za izvedbo vseh priprav se je na letošnjem običnem zboru določil in volil posebni slavnostni odsek, na katerega je nasloviti vse tozadavne dopise in vprašanja.

— **Slovensko gledališče v Celju.** Dne 8. svečana gostuje na našem odru Mariborsko dramatično društvo in priredi burko »Ubogi možiček«.

— **Šišenska podružnica »Slovenske Straže«** vabi člane in somišljenike na IV. redni občni zbor, ki se vrši jutri v nedeljo dne 8. febr. ob pol 5. uri popoldne v salonu pri Favaju poleg drž. kolodvora v Sp. Šiški z običajnim sporedom. Pridite!

Ljubljanske novice.

Ij **Kakšni so naši liberalci!** Zadnji čas so se liberalci vrgli na naše ljudi, kateri so v službah pri njegovih podjetjih, trgovinah ali delavnicah. Posebno so jim pri srcu naši »Orli« in telovadkinje. Ni dovolj, da jih šikanirajo in zasramujejo, včasih celo vpiro gostov, se to se je primerilo v dveh slučajih pred kratkim, da se jim je odločno prepovedalo udeleževati se telovadbe pri »Orlih«, ker sicer so odpuščeni iz službe! V enem slučaju so neko telovadkinjo proti njeni volji, torej s silo vpisali v sokolsko društvo! Če si liberalci na drug način ne znajo pridobivati ljudi, si jih tudi na ta način ne bodo, za to se bode že poskrbelo! Ali taki obrtniki in trgovci mislijo, da je v Ljubljani liberalcem res vse dovoljeno? Torej gospodje liberalci, le počas v takih zadevah. So tudi v naših prodajalnah in zavodih vgnjezdjeni liberalci in kako bi ti zavpili, če bi mi rekli: zob za zob, kar je liberalne sokolske misli — ven! »Orlom« in telovadkinjam pa naročamo, naj vsako tako dejanje takoj sporoče vodstvu naše stranke, pa naj neustrašeno nadalje telovadijo! Zadnji čas tudi iz naših krogov dobivamo pritožbe, da se nekateri gg. trgovci jako provokatorično obnašajo in izražajo. Vsaka taka pritožba naj se nam vedno takoj sporoči. Navadno se je še vsak opek, kdor je hodil za liberalce po kostanj v ogenj.

Ij **Umrli** je včeraj ob pol 11. uri zvečer solastnik trdke brata Eberl gospod Hugo Eberl. Pokojnik je bil v svoji stroki izreden veščak, mož plemenitega srca, izboren družabnik, kateremu ohranijo prijazen spomin vsi, ki so ga poznali. Pogreb bo jutri ob 4. uri popoldne z Bleiweisove ceste. Svetila mu večna luč!

Ij **V šentjakobskem prosvetnem društvu** predava v nedeljo ob 6. uri zvečer g. dr. Jos. Valjavec. Vljudno vabimo.

Ij **Hrvatska opera** zaradi mnogih tukajšnjih priredb narodnih društev in zaradi priprav za razne novosti v Zagrebu tekom meseca februarja sploh ne pride v Ljubljano. Zato pa se bodo vršila gostovanja hrvatske opere in operete tekom marca in aprila. Slovensko občinstvo posečaj torej tekom februarja tem pridneje domačo dramo!

Ij **Glavni nabori ustavljeni.** Letošnje glavne nabore, ki bi se imeli pričeti dne 1. marca t. l. je domobransko ministristvo ustavilo. Pričetek naborov se najbrže določi po zopetnem zasedanju državnega zbora. Naborniki, ki so pozni-

ve že prejeli, naj jih izroče mestnemu vojaškemu uradu v Mestnem domu.

Ij **Fotografični atelje Jul. Müller** je prevzel dosednji poslovodja g. Grabietz. Ij **Srebrno poroko praznujeta** dne 10. februarja t. l. tukajšnji spoštovani čevljarski mojster gospod Avgut Mate in njegova marljiva soproga Marija. — Gospod Mate deluje v čevljarski obrti v Ljubljani že 30 let. — Jubilantoma še mnogo let!

Ij **Mestno drsališče.** Na mestnem drsališču pod Tivolijem bo svirala jutri dne 8. t. m. od 3. do 5. ure popoldne godba »ljubljanskega društvenega orkestra«.

Ij **Ljubljanski obč. svet** ima sejo prihodnji torek.

Ij **Vincencijska konferenca Marijinega Oznamenja v Ljubljani.** Odbor prijazno vabi svoje ude, da se sigurno udeležijo seje, katere se vrši 10. svečana 1914. t. j. prihodnji torek ob 6. uri zvečer v dvorani č. oo. frančiškanov. Na vrsti je važno in zanimivo predavanje. P. n. gospodje ste naprošeni, da povabite in pripeljete svoje somišljenike k prihodnjemu sestanku! Na svljenje.

Ij **Iz kleti deželne vinske zadruge** (»Unionova« klet) nam poročajo, da je včeraj došlo vino iz vinogradov priznanega vinogradnika dež. poslanca in župana Michelčiča. Klet v »Unionu« je sedaj dež. vinarska zadruga izborna uredila, kar se lahko vsak prepriča danes in vsak dan.

Ij **Domačo predpustno veselico** priredi jutri v nedeljo priljubljena Flegarijeva gostilna na Zaloški cesti. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstop prost. Za izborno postrežbo preskrbljeno.

Ij **Umrli** je v Duluthu v Ameriki Ljubljanka Marija Jenko rojena Pust, stara 35 let.

Ij **Škikurz v Ljubljani.** Vsi udeleženci I. in II. škikurza, kakor tudi drugi prijatelji smučkega športa, se uljudno vabijo, da se zanesljivo udeležijo v polnem številu zanimivega nedeljskega smučkega izleta dne 8. t. m. v okolico Preserja ob južni železnici. — Smučišča v senčninah »Pod Štango«, »Na Pungartu« in »Na Strmiču« idealna, sneg izboren! Odhod iz Ljubljane glavni kolodvor ob 10:03 dopoldne v Preserje, povratek ob 6:17 zvečer. — Nekoliko provijanta je vzeti s seboj.

Telefonska in brzojavna poročila.

ŠTAJERSKI DEŽELNI ZBOR.

Gradec. Pogajanja za zasedanje štajerskega dežel. zbora meseca februarja so zadele težkoče. Gre se med Slovenci in Nemci za neke gospodarske zadeve. Upati pa je, da se doseže sporazumljenje in se štajerski dežel. zbor skliče na dan 16. t. m.

TIROLSKI DEŽELNI ZBOR.

Inomost. Deželni zbor je sprejel Schrafflov predlog o zgradbi železnice. Prihodnja seja v sredo.

ŠKOFOVSKA KONFERENCA V ZADRU.

Zader. Danes se je tu otvorila konferenca dalmatinskih škofov. Glavni predmet razprave je glagolica. Dalmatinske občine pošiljajo konferenci peticije, da se glagolica ohrani.

SPORAZUMLENJE MED POLJAKI IN RUSINI.

Lvov. Pri poljsko rusinskih pogajanjih glede volilne reforme so se Poljaki in Rusini popolnoma sporazumeli. Poljaki so pristali na enem rusinskem mestnem volilnem okraju v Lvo-vu Kulikovu.

POZNO SPOZNANJE.

Dunaj. Tukaj začenjajo posebno v visokih vojaških krogih resno dvomiti o zanesljivosti Italije glede balkanske politike. Albanijo skuša Italija spreminiti v svojo kolonijo. Sploh pa igra Italija jako dvoumno vlogo, celo glede albanske banke in princa Wieda.

SLABA ZNAMENJA.

Šibenik. (»Slovenec«) Tu so včeraj zaprli nekega Jož. Fontana, ki je špi-oniral v korist Italije. V zvezi s tem je aretacija Evgena Marcicha z ženo, ki se je pred mesecem izvršila v Trstu. — (Imenitno zaveznitvo.)

LAHI POSTAJAJO ČEDALJEBOLJ NESRAMNI.

Trst. Ker se čuje, da namerava vlada v svojih uradih v Primorju mesto dosedanjih nemško - laških napisov, štambelij in rubrik uvesti nemško-laško-slovensko-hrvatske, so Lahi dvignili velikansko vpitje, da bi vlado prestrašili, da ne izpolni tega, kar temeljni zakon itak zahteva. — Lahi se zelo razburjajo, ker je šopranjsko županstvo poslalo reškemu dopis, naslovljen: Reka — Hrvatska. — V obče so Lahi v Primorju postali zadnji čas jako nerazumni.

DOPISNIK »NEUE FREIE PRESSE« V CARIGRADU ARETIRAN.

Carigrad. Vsled nekaj kritičnih opomb proti Mladoturkom je bil carigradski dopisnik »Neue Freie Presse« Kienast na ulici aretiran. Odvedli so ga na nek parnik, ki je takoj odplul proti Mariciji. Avstrijski poslanik je posredoval in končno dobil obvestilo, da Kienast v prvi luki lahko parnik zapusti in se vrne v Carigrad.

SRBSKI VOHUNI V ZEMUNU.

Zemun. Včeraj je tukajšnja policija vjela osem oseb, med njimi dve ženski, ki so osumljene vohunstva. Vsi so Srbi. Policija je našla na obali Save več zabojev dinamita.

SPORAZUMLENJE MAŽAROV Z RUMUNI.

Budimpešta. Sporazum ogrskega ministrskega predsednika z Rumuni še ni perfekten. Zadeva pride pred ogrski državni zbor v obliki interpelacije. Včeraj so bili pri Tiszi ogrski škofje. V njihovem imenu je govoril škof Cristea. Tisza se mu je zahvalil na patriotičnem mišljenju in izjavil nato, da se sporazum z Rumuni doseže.

SPOMENIK SCHUHMEIJERJU.

Dunaj. Jutri odkrijejo Schuhmeijerju spomenik na otokrinškem pokopališču.

RUSIJA RUJE V BULGARIJI.

Sofia. Ruski agenti živahno delujejo. Rusija hoče, kakor piše vladno časopisje, povzročiti revolucijo, da pridobi Bulgarijo za projektirano novo balkansko zvezo. Vladni listi jako resno svare pred rusko agitacijo.

ALBANSKE ZMEDE.

Dunaj. Iz Drača prihaja poročilo, da bo Esrad paša oficijelno v sredo 11. t. m. demisijsional. naker se na čelu deputacije poda preko Trsta, mimo Ljubljane, Dunaja v Potsdam, da priču Wiedu ponudi albansko krono. Berolinski diplomatični krogi izjavljajo, da princ Wied ne odpotuje o Albanijo. Diplomatični položaj namreč še ni dovolj pojasnjen in dokler se ne zjasni, prine Wied ne gre v Albanijo. Velesile trojnega sporazuma se namreč že upirajo radi albanske državne banke, pri kateri bi bile rade z deleži v gotovem razmerju soudeležene. Italija in Avstrija sta se izjavili, da sta vsaka 5 milijonov priču Wiedu kot predujem na posojilo dali.

PASIČ ODPOTUJE IZ PETERBURGA.

Peterburg. Pasič je danes od tu odpotoval.

KAJ SE JE DOSEGLA NA SESTANKU V PETERBURGU.

Bukarešt. Bivši rumunski notranji minister Take Ionescu je izjavil: Ne verujem, da se zdaj posreči nova zveza balkanskih držav. Srbija bi nikakor Stipa in Kočane. Grška pa ne Kavale odstopila. Po mojem mnenju se v Peterburgu po bukareškem miru ustrajen položaj ni izpremenil.

1000 SRBSKIH DIJAKOV HITI GRKOM NA POMOČ.

Belgrad. Grški dijaki so pozvali belgrajske dijake, da naj Epirotom v boju proti Albancem priskočijo na pomoč. Srbi so na to navdušeno odgovorili. Načelnik belgrajske vseučiliške lige je po-

Župnik Kneipp, plameniti človekoljub

Je spojil svoje ime s Kneippljevo Kneippovo sladno kavo, ker je Kneippljeva okusna, zdrava in resnično ljubeča kavina pijača.

Pozor ob tej dragini!
Že 23 let vedno enako poceni ter ni v ceni nikoli poskočil!

Kneippljev zavod na 10 vinarjev do 30 stroškov.

veljnika grških dijaških prostovoljcev obvestil, da odpotuje v kratkem 1000 oboroženih srbskih dijakov iz Belgrada v Koriko.

SESTANEK V BUKAREŠTU.

Bukarešt. Grški ministrski predsednik je došel sem.

Bukarešt. Pasič je došel sem.

SESTANEK DVEH VLADARJEV. GRŠKA IN TURCIJA.

London. Trozveza je pristala na predloge Greyjeve. Epir se mora pričeti izpraznjevati 1. marca in mora biti izprazen konec marca. Otoka Chios in Mitilene dobi Grška, ostale Turčija.

Peterburg. Angleški kralj in ruski car se v kratkem sestane v finskih vodah. Sestanek bo trajal tri dni.

VLAK PADEL PREKO NASIPA.

Madrid. Pri Arganzowu je tovorni vlak padel preko 10 metrov visokega nasipa. 15 voz je razbitih.

Nemirno spanje, glavobol, vrtoglavost in šumenje v ušesih so posledice želočnih bolezni. Pol kozarca naravne Franc Jožefove grenčice Vam uredi brez bolečin prebavno motenje in odstrani naval krvi v glavo. »Franc Jožefova voda«, piše profesor pl. Buhl iz Monakovega, »učinkuje hitro in jo splošno hvalijo, da ima tudi prijeten okus.« — Dobi se v lekarnah, drogerijah in v prodajalnah mineralnih voda.

Niti 2 vinarja Vas ne stane škodelica Messmerjevega čaja »angleske zmesi« (5 K kilogram, zavrtki po 100 gramov à 1 K) in vključ temu podeli ta zmes fin močan čaj izbornega okusa. Pošiljajte za poskušnjo in naročila M. č. izvršuje centrala v Frankfurt a./M.

Po bolezni

nastopi navadno čas, v katerem se ozdravljenec čuti slabega in pri najmanjšem naporu utrujenega. To stanje zahteva tako pri otrocih kakor pri odraslih posebne pozornosti. Poleg tečne hrane zelo dobro služi ozdravljenec vedno lahko prebavljiva

Scottova ribjega olja emulzija

ki mu vzbudi prav posebno še veselje do jedi. V Scottovi emulziji se nahajajoče najfinejše ribje olje, odstrani prej kot skoro kako drugo sredstvo, slabost in telo okrepi ter vzbudi zopet veselje do življenja.

Scottova emulzija učinkuje v polju ravnotako kot v hladnejših letnih časih.

Cena originalni steklenici K 2.30. Dobi se v vseh lekarnah. Kdor pošlje 30 vin. v znamenju na Scott & Bowne, G. m. b. H., Dunaj VII. in se sklicuje na ta časopis, dostavi se mu ena pošiljatev potom lekarni za poskušnjo.

Dober zajutrek

le z našo žitno kavo. Zračnomo jo v platnenih vrečah 5 kg za K 4.— V svrhu prav posebnega shranjevanja jo razpošiljamo pri prvi naročbi vsakomur vlepipocinkani pločevinasti skatliji (imitacija star. srebra natančno po tu vtisnjeni sliki) vsupni teži 5 kg za K 4.50. Poštnino plačamo sami. V teh skatljah ohrani kava mesec svoj izborn okus. 316 Oldrich Vildáček, Praga-Karlín št. 204, oddelek 19.

Ovratnike za prečastito duhovščino priporoča **Josipina Podkrajšek** Ljubljana, Čevljarska ulica št. 2 — Naročila po pošti se izvrše točno. — 1537

SUKNA in modno blago za gospode in go-pu doba za- sebniki najbolj iz prvotne izvorne biše

= Prokop Skorkovský & sin =

ŠUMPOLEC (Češko)

Velika izbora. — Vzorci na zahtevo franco. Novoletne vzorci se še razpošiljajo. 214

Zobna krema

KALODONT

Usna voda

Nogavice in druge pletenine, dalje perilo, ovratnike in v to stroko spadajoče blago dobite najceneje v

specijalni trgovini

A. & E. Skaberné

Mestni trg 10 Solidna postrežba!